

Aan

Het college van burgemeester en wethouders

Van de gemeente Haarlemmermeer

Geacht college,

In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de GR Cocensus op 18 september 2024 is de kosteloze betalingsherinnering besproken. Afgesproken is om de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling te informeren over de gevolgen van het invoeren van een kosteloze betalingsherinnering voor de eigen gemeentebegroting, zowel wat betreft de bijdrage aan Cocensus als ook de gevolgen van verminderde opbrengsten uit aanmaningen en dwanginvordering en het effect van rentederving.

Wij verzoeken u om voor 15 december 2024 een besluit te nemen of u voor uw gemeente voor het belastingjaar 2025 de kosteloze betalingsherinnering wilt invoeren.

Aanleiding

Op 13 oktober 2022 hebben de Kamerleden Dekker-Abdulaziz en Kat een motie ingediend met het verzoek om te onderzoeken of het mogelijk is overheidsinstanties te verplichten eerst een kosteloze betalingsherinnering te versturen, als de eerste betalingstermijn is verstreken en er nog niet is betaald.

De Kamerleden Dekker-Abdulaziz en Kat hebben ook verzocht uitvoeringsorganisaties op te roepen om, indien zij dat nog niet doen, over te gaan tot het versturen van kosteloze betalingsherinneringen. In een brief aan de VNG d.d. 10 mei 2024 schrijft de toenmalige staatssecretaris van BZK dat zij graag gehoor geeft aan het verzoek omdat zij het een sympathieke motie vindt, die past bij een overheid die oog heeft voor de menselijke maat en niet meteen straft als iemand iets is vergeten.

Tevens geeft zij aan voor vervolgstappen te wachten op de uitkomsten van het onderzoek naar de doelmatigheid van ophogingen dat wordt uitgevoerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het kader van de Actualisering Rijksincassovisie.

In de gememoreerde brief aan de VNG eindigt de staatssecretaris met de volgende oproep:

“Toch wil ik de leden van de VNG, die nog geen kosteloze betalingsherinneringen versturen, vragen te overwegen om in het invorderingsproces een kosteloze betalingsherinnering op te nemen indien de eerste betalingstermijn is verstreken en tenminste te onderzoeken welke mogelijkheden hiertoe zijn.”

Resumerend: het onderzoek naar een verplichte kosteloze betalingsherinnering wordt naar verwachting eind 2024 afgerond. Er is op dit moment nog geen verplichting, maar gelet op de aangenomen motie en de reactie van de toenmalige staatssecretaris wel veel sympathie voor de

kosteloze betalingsherinnering en een oproep aan gemeenten om te overwegen om over te gaan tot een kosteloze herinnering of op zijn minst de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken.

De huidige praktijk

Door Cocensus worden geen betalingsherinneringen verstuurd. Redenen daarvoor zijn dat de gemeentelijke belastingaanslagen jaarlijks op het zelfde tijdstip terugkerende en voor de inwoner in het algemeen bekende “facturen” zijn. In februari van elk jaar wordt naar ruim 99% van de burgers de belastingaanslag verstuurd. In incidentele gevallen wordt de aanslag later verstuurd, bijvoorbeeld in afwachting van de afhandeling van een door de inwoner ingediende beroepsprocedure of bij op 1 januari van het betreffende belastingjaar nog niet voltooide nieuwbouw van woningen.

Daarnaast heeft de inwoner voor de betaling van de belastingaanslag naast een ruime betalingstermijn van 2 maanden ook de mogelijkheid van automatische incasso of een betalingsregeling op maat. Bij indiening van een bezwaar of een verzoek tot kwijtschelding worden de aanslagen tijdelijk geblokkeerd.

De gevolgen van het invoeren van een betalingsherinnering

Het invoeren van een betalingsherinnering betekent voor de uitvoeringswerkzaamheden niets anders dan een extra berichtgeving aan inwoners die niet betaald hebben. Dat brengt extra kosten met zich mee voor Cocensus die worden doorbelast in de gemeentelijke bijdrage. Uiteraard is er ook sprake van een reductie van de kosten, omdat een betalingsherinnering zal leiden tot een verlaging van het aantal aanmaningen en van het aantal dwangbevelen. Per saldo zullen de kosten wel omhoog gaan. De aanname is dat het versturen van betalingsherinneringen zal leiden tot een reductie van het aantal aanmaningen met 50% en van het aantal dwangbevelen met 30%.

Voor de gemeente zelf zijn de effecten nog iets groter omdat de bij de inwoner in rekening gebrachte kosten voor een aanmaning of dwangbevel niet bij Cocensus maar rechtstreeks op de bankrekening van de gemeente zelf terecht komen. Minder aanmaningen en dwangbevelen betekent dus dat er een lager bedrag aan in rekening gebrachte kosten bij de gemeente binnen komen.

Daarnaast is er ook sprake van rentederving, immers een deel van de belastingopbrengsten wordt door de tussenstap van de betalingsherinnering later ontvangen.

Op basis van de ervaringscijfers 2023 worden de gevolgen van het invoeren van een betalingsherinnering voor uw gemeente in deze notitie in beeld gebracht.

Uniforme invoering

Uit oogpunt van kostenbeheersing heeft het voor Cocensus de voorkeur om de betalingsherinnering uniform of wel of (nog) niet in te voeren. Dat voorkomt dat er voor deelnemers sprake is van verschillende productlijnen. Naast in-efficiency in capaciteit zullen er ook twee lijnen in de communicatie (bijsluiter, website, klantencontactcentrum) moeten worden gevoerd.

Daarnaast zou het verschillend beleid kunnen leiden tot vagen van inwoners. Er zijn inwoners die eigendommen hebben in een andere gemeente of denk bijvoorbeeld aan parkeerovertredingen op bezoek bij een andere gemeente. Voor de ene gemeente krijgt men dan een herinnering terwijl men

voor de andere gemeente gelijk een aanmaning krijgt. Mochten het gemeenten in het Cocensusgebied betreffen, dan krijgt men de verschillende producten van dezelfde organisatie!

Financiële gevolgen

Uitgangspunten

De financiële berekeningen zijn gebaseerd op de cijfers van 2023.

Uitgangspunt is dat een betalingsherinnering leidt tot een reductie van 50% van het aantal aanmaningen en 30% van het aantal dwangbevelen.

De all-in kosten voor het verzenden van een standaard product zoals een herinnering of aanmaningen worden vastgesteld op 5 euro per product. Hieronder zijn begrepen de kosten van porti, print-service, capaciteit, belastingapplicatie, communicatie en klantencontact.

De uitvoeringskosten van een dwangbevel liggen hoger en worden geraamd op 15 euro.

Voor de in rekening gebrachte kosten voor een aanmaning of voor een dwangbevel worden de gemiddelde bedragen die in 2023 in rekening zijn gebracht als uitgangspunt gehanteerd.

Voor wat betreft de rentederving wordt gerekend met een percentage van 3,5%.

Aantallen en opbrengst kosten aanmaningen en dwangbevelen per Cocensusgemeente in 2023

GEMEENTE AANSLAGEN				AAN-MANINGEN	OPBRENGST KOSTEN	DWANG-BEVELE	OPBRENGST KOSTEN	OPBRENGST TOTAAL
2023	incl parkeren	Haarlem	133.969	21.231	211.458,00	9.102	640.116,00	851.574,00
2023	incl parkeren	Haarlemmermeer	99.025	11.963	134.884,00	4.893	550.370,00	685.254,00
2023		Hillegom	12.196	1.155	16.910,00	423	37.186,00	54.096,00
2023	incl parkeren	Beverwijk	27.565	3.147	39.576,00	1.474	134.266,00	173.842,00
2023		Oostzaan	5.011	487	5.906,00	163	16.034,00	21.940,00
2023		Wormerland	9.498	899	12.592,00	295	26.788,00	39.380,00
2023	incl parkeren	Bergen NH	29.529	3.090	38.520,00	926	86.646,00	125.166,00
2023	incl parkeren	Alkmaar	78.288	10.162	100.384,00	4.143	265.214,00	365.598,00
2023		Den Helder	34.187	3.252	41.956,00	1.485	128.932,00	170.888,00
2023		Heiloo	13.676	1.124	14.652,00	299	27.466,00	42.118,00
2023		Castricum	20.756	1.706	23.028,00	506	42.964,00	65.992,00
2023		Uitgeest	7.245	618	8.234,00	198	16.500,00	24.734,00
2023		Dijk en Waard	43.411	3.914	47.262,00	1.274	104.596,00	151.858,00
		Totaal	514.356	62.748	695.362,00	25.181	2.077.078,00	2.772.440,00

Berekening kosten voor de gemeente Haarlemmermeer

Aantal aanslagen 2023	99.025			
Aantal aanmaningen	11.963	gemiddelde kosten burger	€	11,30
Aantal dwangbevelen	4.893	gemiddelde kosten burger	€	112,50
Gemiddeld bedrag openstaande aanslag € 500,00				

Kosten uitvoering Cocensus (afgerond x 1.000):

Kosteloze herinnering	11.963 x € 5,00	=	€	60.000
- Minus reductie aanmaningen 50%	5.981 x € 5,00	=	-/-	30.000
- Minus reductie dwangbevelen 30%	1.468 x € 15,00	=	-/-	22.000
Totaal			€	8.000

Vermindering opbrengsten aanmaningen en dwangbevelen

- Reductie aanmaningen:	5.981 x € 11,30	=	€	68.000
- Reductie dwangbevelen	1.468 x € 112,50	=		165.000
Totaal			€	233.000

Rentederving

Een bedrag van $11.963 \times € 500 = 6,0$ miljoen euro komt gemiddeld 2 maanden later op de gemeente rekening: $2/12 \times 6,0 \text{ miljoen} \times 3,5\% =$

€ 35.000

Totaaleffect gemeente Haarlemmermeer **€ 276.000**

Op zich vallen de extra uitvoeringskosten voor Cocensus per saldo mee en is ook het effect van rentederving relatief gering. Het grootste effect wordt veroorzaakt door het feit dat de gemeente Haarlemmermeer ruim 230.000 euro minder ontvangt aan extra kosten die aan de inwoners in rekening wordt gebracht bij te laat betalen, dat is gemiddeld een verlaging van 33,5% ten opzichte van de totale aanmanings- en dwangbevelkosten die in rekening zijn gebracht.

Tot slot

In deze notitie zijn de voordelen van uniforme invoering benoemd. Of een uniforme invoering voor alle deelnemende gemeenten van Cocensus het geval zal zijn is afhankelijk van de individuele keuzes van de deelnemers. Het is lastig om de kosten van twee verschillende betaalmethoden in te schatten. Vooralsnog wordt een bedrag geraamd als equivalent van 1 formatieplaats = € 70.000.

Deze kosten zullen conform de afspraak in het Dagelijks Bestuur worden doorbelast naar rato van het aantal herinneringen aan de gemeenten die gebruik maken van de betalingsherinnering. Mochten alle deelnemende gemeenten kiezen voor een kosteloze herinnering dan vervallen deze extra kosten omdat er sprake is van uniformiteit en zullen alleen de netto-kosten van het invoeren van de kosteloze herinnering worden verdisconteerd in de gemeentelijke bijdrage. Voor de gemeente Haarlemmermeer zou het dan gaan om een bedrag van netto € 8.000.